Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Thomæ Goodwini Moses & Aaron Seu Civiles & Ecclesiastici Ritus Antiquorum Hebræorum

Godwin, Thomas

Bremæ, MDCCX

VD18 12442798

Cap. IX. De Anno Sabbathico, seu Quiete Septennali.

urn:nbn:de:gbv:45:1-18703

Visual Library

CAP. IX.

De Anno Sabbathico, seu Quiete Septennali.

I. QUemadmodum quovis *septiduo Sabbathum* fuit, ita quovis *septennio annus Sabbathicus. Lev.* XXV. 24. Et quemadmodum *Sabbathum* signum erat, quòd Domini essent, propterea que cessabant ab operibus suis, ut agerent opus Domini: ita *annus Sabbathicus* signum erat, quòd & ipsi, & ipsorum terra Domini essent.

II. Observatio hujus festi consistebat præcipuè in duobus. I. In ἀγεωργησίᾳ *agriculturæ cessatione*, unde vocatur שַׁבָּת הָאָרֶץ *Sabbathum terræ Lev.* XXV. 6. II. In *remissione debitorum* facta à creditoribus, unde vocatur שְׁמִטָּה לַיהוָה *Remissio Jehovæ Deut.* XV. 1. 2.

III. Quum hoc anno ipsis agricultura interdicta fuerit, quæri hîc possit, quâ re vesci potuerint eo durante? Resp. *Amandabo benedictionem meam vobis in anno illo sexto, & proferet proventum in tres annos Lev.* XXV. 21. (1)

IV. Quo-

(1) Non putem, Deum semper dedisse Judæis anno sexto uberiorem messem, sed illa verba *Lev.* XXV. 21. pendere à conditione, quæ ponitur vers. 38. Hinc Judæi toties in angustiam adacti sunt ab exteris Regibus, qui pecunias imperabant, quam Judæi non nisi ex terræ suæ frugi-

IV. Quoniam quovis anno septimo debita remitti debebant Dei jussu, quæri quoque potest, annon res eorum, qui dabant mutua, hâc ratione accisæ fuerint? aut annon ipsorum corda sint occlusa, ne mutuum erogarent? Resp. Hoc pacto ipsorum res non attenuabantur, nam certa firmaque hæc est Maxima & Regula; *Non amittitur, quo Deus colitur.* Quare Hebræi ipsi dicunt, hoc esse potiùs *Mandatum probationis*, quale Deus dedit Abrahamo, non ut obtruncaretur Isaacus, sed ut Abrahami amor & fides tentaretur, quàm *Mandatum obedientiæ*; hoc respectu ait *Aben-Esra*, interpretans hæc verba; *Penitùs non erit egens in te. Deut.* XV. 4. *Hoc tantundem est*, ait, *acsi Dominus dixisset: Scitote, illud, quod vobis præcepi de non urgendo & admonendo fratre, non frustra esse. Si totus Israel, vel plurima illius pars obsecundabit voci Jehovæ; tum non erit mendicus inter vos, cui necesse sit dari mutuum, imò vos omnes poteritis mutuare gentibus multis. Aben-Esra in Deut.* XV. 4.

X V. Ra-

frugibus conficere poterant. Quare factum, ut Judæi Alexandro, qui beneficium ipsos petere jussit, significârint, nihil sibi posse majus dari, quàm uti ne Rex septimi anni tributa exigeret. *Cunæus de Rep. Hebr. l.* 1. *c.* 4. Jam, si Deus Judæis tum temporis anno sexto dedisset messem in tres annos, cur non æquè potuissent Judæi septimo anno tributa pendere, quàm cæteris annis? Exterorum illo tributo compulsus R. Jannæus edictum proposuit hoc: *Exite, seminate anno Sabbathico tributi nomine.* Vid. *Cocc. Sanh. cap.* 3. *not.* 1. *§.* 3. Unde patet, Deum ipsis non dedisse semper luxuriantem messem *anno Sabbathico*, aliàs tam facilè *anno Sabbathico*, quàm reliquis, tributa dare potuissent.

Landesbibliothek Oldenburg

V. Rationes instituti (2) hujus festi censentur esse. I. Ut doceretur populus per fidem pendere à providentia Dei; nam licèt ipse Dominus agri potuerit colligere ex proventu spontaneo ad

(2) *Annus* ille *Sabbathicus*, ut omnia Festa, umbra fuit futurorum bonorum: multa ergo significavit. I. *Sex periodos* esse in V. T. & tum sequi σαββατισμόν N. T. & שְׁנַת רָצוֹן ἐνιαυτὸν δεκτόν *annum acceptum Luc.* IV. 19. *Esa.* LXIII. 4. II. Judæos circa nativitatem Christi, (h. e. circa periodum sextam) qui esset comesurus lac & mel, in summa rerum copia adeoque in uberrima messe constitutos fore. III. Animalia, h. e. *Gentes carentes illuminatâ ratione Act.* X. 12-35. participatura fruges agri, h. e. Ecclesiæ, & communem cum Israele septimo anno, h. e. post sextam periodum, habitura fuisse cibum, quemadmodum Israelitis & animantibus promiscuus cibus fuit in agro *Lev.* XXV. 6. 7. IV. Illa animalia, h. e. Gentes, non anhelatura esse sub gravi Legis jugo, quemadmodum *anno Sabbathico* boves non subibunt jugum & agros; sed tantùm spontaneos proventus pascebantur. V. Gentes, quæ erant servi Diaboli, & Israelitas, qui erant servi Legis, liberandos per utrorumque verum Dominum Jesum Christum. Et propterea VI. non futuros ampliùs נוֹגְשִׁים *Exactores* ἐργοδιώκτας, οἰκονόμους, qui etiam vocantur מְחוֹקְקִים *Legislatores*, מוֹשְׁלִים ἄρχοντας τοῦ αἰῶνος τούτου *Moderatores hujus seculi*, qui exigerent obedientiam Legis, & quasi chirographum debitorum imperarent *Zach.* IX. 8. X. 4. Quemadmodum Lege præcipiebatur: לֹא יִגֹּשׁ אֶת רֵעֵהוּ *non exiget à proximo suo Deut.* XV. 2. Belg. Hy en sal synen naesten niet maenen. VII. Expectandum adhuc esse periodo septimâ N. T. *Sabbathum* magnum, quo omnes bestiæ agri, h. e. omnes nationes, quæ Christum planè non nôrunt, aut nosse putant, vescentur iisdem frugibus, & comedent communem

ad sustentandum se & familiam suam *Lev.* XXV. 6. non tamen ei permissum erat conserere agrum, ditiorem messem faciendi causâ; nec eidem licuit agrum suum metere, nec in horrea cogere ad fruendum propriis reditibus, sed omnia omnibus promiscua & communia erant, & quivis manum suam in agrum quemcunque immittere poterat. II. Ut meminissent felicis illius conditionis, quâ gavisus fuerat Adamus in statu innocentiæ suæ, cùm terra sponte, sine γεωργίᾳ, fructus ederet. III. Ut figura & signum esset æterni *Sabbathi*, quod exspectamus in cœlis.

VI. Hic quidam putant fundatam esse sententiam *S. Eliæ*, scil. *mundum staturum sex mille annos, & anno millesimo septimo futurum magnum annum Sabbathicum. Hospin. de Orig. hujus festi.* Sex mille anni

 respon-

munem panem Jesum, & delibabunt unam eamdemque uvam vitis cœlestis. Præterea hæc cessatio à cultu terræ, utor verbis hîc Cl. *Cocceji*, per integrum annum habuit usum 1. *Oeconomicum*, ne terra planè exhauriretur. 2. *Ethicum*, ut ea, quæ in agro nascerentur, charitatis causâ facerent communia, & quasi publicarent. 3. *Ecclesiasticum*, sive ad profectum pietatis, ut toto anno viverent tanquam liberi, aut nobiles, non ut rustici & agro servientes, atque ita haberent occasionem eò diligentiùs legendi & scrutandi Legem Dei & Prophetas, liberati ab omni alia occupatione. Præterea fuit in illa cessatione etiam symbolum sive figura illius temporis, quo illam terram erant relicturi, & in mundo victuri beneficio Divinæ providentiæ cum ἀυπαρκείᾳ, non habentes ubi sererent aut meterent, ad quod tempus illos voluit esse paratos, ex quo terram inciperent possidere.

Landesbibliothek Oldenburg

respondent (†) sex profestis diebus, millesimus septimus *Sabbatho*, juxta illud 2. *Pet.* III. 8. χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία. Verba Eliæ istius hæc sunt: *Sex mille annis stabit mundus, & rursus corruet.*

ב אלפי תוהו ב אלפי תורה ב אלפי ימות המשיח

Duo millia inanitatis, duo millia Legis, duo millia dierum Messiæ erunt. *Talmud. in Sanhed. cap. Helec.*

VII. Licèt summam hujus prophetiæ rejiciamus, ut nimis curiosam, nihilominùs tamen, quum Judæus loquatur, hoc inservire potest & evinci contra ipsum, 1. Messiam jam venisse. 2. Ipsius adventu Legem Mosis silere.

CAP.

(†) Neminem esse putem, qui veritatem illorum verborum neget, quæ occurrunt *Sap.* XI. 20. Πάντα μέτρῳ καὶ ἀριθμῷ καὶ σταθμῷ διέταξας, *omnia mensurâ & numero, & pondere ordinasti* Deus. Certè numerum septenarium esse sacerrimum, & quasi cœterorum axem, neminem fugit, nisi hospitem in literis sacris. Quin omnes numeros ab unitate ad Denarium &c. mysteriis scatere, gravissimi Autores produnt. Præ multis aliis lege, si lubet, *Theologiam Christianam in Numeris Cl. viri J. C. Langii.* Verosimile ergò est, Sex creationis Dies typos esse illarum sex Chiliadum, quibus Deus in œconomiis suis gradatim, ad restaurationem renovationemque aversæ à se & deturpatæ Creaturæ, procedit. Cur enim illa *Psalmi Petrique* verba non κατὰ λέξιν intelligamus, nisi forsan nobis timeamus de nomine & μορμολυκείῳ Chiliasmi?

CAP. X.

De Anno Jubilæo.

I. HOc est ultimum festum, quòd Deus Judæis præcipit. Celebratum fuit quovis *anno quinquagesimo*, institutumque *Levit.* XXV. 8. *Numerabis tibi septimanas annorum, septem annos septem vicibus &c.*

II. Vox *Jubilæi* descendit ab Hebraïca יוֹבֵל, notante *arietem*, ut & *cornu arietinum*: *septem Sacerdotes gestabunt septem buccinas arietinas coram arca*, *Jos.* VI. 4. ubi vox יוֹבְלִים occurrit, & à Paraphraste Chaldaïco vertitur *cornua arietina*. *Marbachius in Lev.* XXV. putat, quòd hic annus *Jobel* vocetur à יוּבַל *Jubal*, primo inventore instrumentorum musicalium, de quo legimus *Gen.* IV. 21. *Jubal fuit pater omnium tractantium citharam & organon.*

III. Alii (1) Autores aliam hujus etymi rationem dant; sed verisimillimum est, quòd hic annus

 vocatus

(1) Quidam deducunt יוֹבֵל ab הוֹבִיל *adduxit*, *reduxit*, quòd hoc anno abalienata rursùs ad pristinos dominos adducerentur. Alii rursùs deducunt ab הוֹבִיל *duxit*, quòd *Jubilæo* sonus tubarum in totum terram ductus sit *Lev.* XXV. 9. Sed firmiore talo alii cum Autore probant יוֹבֵל significare *arietem* & quoque *cornu arietienum*, unde